

DRIFT OG
VEDLIGEHOLDELSESMANUAL
MAJ 2022

Projektnavn	Stenlængegård Byggemodning
Kunde	Næstved kommune
Projektleder	Palle Verner Hansen
Projektnummer	1352000055
Til	Kommende grundejerforeninger - Stenlængegård
Udarbejdet af	KARI
Kvalitetssikret af	JOSL
Godkendt af	PALH
Version	Rev 2
Versionsdato	12.05.2022
Første udgivelsesdato	08.02.2022

Indhold

1	BILAGSFORTEGNELSE	4
2	BESKRIVELSE AF LAR-, OG GRØNNE ANLÆG (HYDRAULISK SAMMENHÆNG OG FUNKTION SAMT LAR-ELEMENTER). 5	
2.1	Stenlængegård	5
3	DRIFTSOPGAVER	6
4	ELEMENTBESKRIVELSER	7
5	DET ÅBNE LAND	8
5.1	Grønne åbne grøfter	8
5.1.1	Opretning af skylleskader	9
5.2	Engarealer med mulighed for ophold	10
5.3	Tørbassiner med filtermuld	11
5.3.1	Udskiftning af filtermuld	12
5.4	Våde bassiner	13
5.5	Vejbrønde i LAR områder	14
5.6	Underføringer	15
5.7	Diger	16
5.8	Træer åbne land	17
5.9	Busket åbne land	19
6	GÅRDRUM	20
6.1	Stauedebed gårdrum og pladser	20
6.2	Brugsplæne	21
6.3	Enggræs	22
6.4	Åbne render	23
6.5	Linjedræn	24
6.6	Vejtræer gårdrum	25
6.7	Buske gårdrum	27

1 BILAGSFORTEGNELSE

1. Plan, placering af driftselementer med planteliste af det åbne land, bilag 1 A
2. Planer, placering af driftselementer med planteliste af alle gårdrum, bilag 1 B-F
3. Drift og vedligehold, bilag 2
4. Ønskede og uønskede urter i blomstergræs, bilag 3

2 BESKRIVELSE AF LAR-, OG GRØNNE ANLÆG (HYDRAULISK SAMMENHÆNG OG FUNKTION SAMT LAR-ELEMENTER)

2.1 STENLÆNGEGÅRD

Driftsansvar

Der dannes en samlet grundejerforening for Stenlængegårdsområdets to boligveje, Stenlængegårdens Kvarter og Ollebjergets Kvarter. Grundejerforeningen skal stå for driften af alle elementer syd for Stenlængegårdsvej.

LAR-anlæg

I Stenlængegårdområdet skal regnvand håndteres af områdets grundejere. Der skal drives fælles regnvandsanlæg hvor regnvand forsinkes og renses via anlæg som tørbassiner og våde bassiner, med udledning til Ellebækken. Regnvand fra vejarealer, gårdrum og matrikler (op til og med 700 m²) ledes via render og grønne grøfter til regnvandsbassinerne i det åbne land. På hele stenlængegårdområdet findes der 2 permanente våde bassiner hvor vandet renses i vådt volumen før afledning til recipienten (Ellebækken). Ligeledes er der anlagt 4 tørre bassiner der er opbygget med filtermuld for at sikre at regnvand renses og nedsives til dræning som leder vandet til recipienten. Ved store regn hændelser fyldes tørbassinerne op. Når kapaciteten er nået, sker der overløb, ud af området.

Matriklerne afvander enten til åbne grønne grøfter i det åbne land eller til linjedræn som leder vandet kontrolleret til gårdrummet. I de enkelte gårdrum opsamles regnvand fra vej-, tagarealer og overfladevand fra bebyggelsen til et samlet udledningspunkt, hvor vandet ledes til en åben grøn grøft i det åbne landskab. LAR-elementerne bidrager til områdets karakter og identitet og har samtidig en vigtig hydraulisk funktion, som skal opretholdes med drift og vedligehold.

Det grønne anlæg

Beplantningen langs med boligvejene bærer udtryksmæssigt præg af urban beplantning med vejtræer. Beplantningen holdes stramt, med særligt fokus på opstammede træer. Staude, buske og underbeplantningen i gårdrummet har referencer til beplantningen i den store omkringliggende grønne struktur med et mere vildtvoksende og tydeligt naturpræg. Træerne står enten frit eller i sammenhæng med andre træer. Paletten af træsorterne fra 'tør eng / overdrev' bruges også i gårdrummene for at trække landskabet med ind. I det åbne landskab er driften tænkt mere ekstensiv med spredte små trægrupper og enkelt stående træer.

3 DRIFTSOPGAVER

Drift og vedligeholdelsesplanen tager afsæt i det etablerede LAR-anlæg og Kvalitetsbeskrivelser for drift af grønne områder. Formålet med driften er henholdsvis at etablere og efterfølgende opretholde de enkelte anlægs kapacitet og funktion i hele levetiden.

Drift og vedligeholdelse af grønne bede uden regnvandshåndtering alene tager afsæt i det ønskede udtryk, mens det for de regnvandshåndterende grønne anlæg også målrettes deres funktion med at bortlede og forsinke den mængde vand, de er dimensioneret til at håndtere. I løbet af de første år vil vandets strømning i den udlagte jord blive etableret, hvilket bl.a. hjælpes på vej af orme-gange og rødder. Efter 2-3 år vil anlæggenes funktion i forhold til regnvandshåndtering være fuldt etableret.

Drift og vedligeholdelse af alle typer belægninger, med regnvandshåndterende funktion tager afsæt i leverandørens anbefalinger, men skal som drift af øvrige belægninger, åbne og lukkede render, brønde mv. tilpasses erfaringer med det specifikke område.

Drift og vedligeholdelse af tekniske anlæg etableret ift. regnvandshåndteringen som faskiner, sandfangsbrønde, dræn og renseenheder med granulat driftes ift. opretholdelse af funktion, kapacitet, leverandøranbefalinger og vilkår i nedsivningstilladelsen.

Driftsperioderne mellem ny anlæggelse og en senere oprensning og reetablering af filtermulden, iht. krav og vilkår i nedsivningstilladelsen (bilag 7), er inddelt i en indkøringsperiode med etableringspleje (periode på min. 1 år til maks. 3 år afhængigt af den etablerede vegetation) og en efterfulgt periode med ordinær drift.

Tilsyn med udtryk og funktion (inkl. tilsyn med anlæg etableret på private fælles veje) udføres af den nedsatte tilsynsgruppe min. 2 og maks. 4 gange pr. år, afhængigt af anlæggets alder og tilstand. Hvert tilsyn dokumenteres med en tilsynsrapport der arkiveres som dokumentation ift. overholdelse af den fremtidig Drift og vedligeholdelsesaftalen

Tilsyn efter skybrud: Efter anlægget har været i funktion under skybrud, skal de besigtiges for skader samt oprensnes for affald og øvrigt aflejret materiale fra skybrudsvandet. Dette gælder både belægninger, brønde, render, bede og grøft. Oprydning og opsamling af affald samt tilsyn må forventes, at være nødvendig efter ethvert skybrud. Stuvning af regnvand på området vil ikke indeholde spildevand, da systemerne er helt adskilte.

Aktioner ift. skader og borgerinformation

Næstved kommune er ansvarlig for følgende:

- Ved primære indgange til området opstilles evt. permanente skilte med oplysning om anlæggets funktion og anvisning til begrænsninger i brugen af området ved skybrud.
- Der udsendes 1 gang om året et nyhedsbrev ud til beboerne i området inkl. retningslinjer gældende for området.
- Udsendelse af LER-svar ifm. grave- og byggetilladelser
- Udsendelse af påbud om oprensning/opretning efter skader på anlæg, ændring af faldforhold mv. til borgere, entreprenører mv.

4 ELEMENTBESKRIVELSER

Elementbeskrivelserne er opdelt i følgende afsnit:

Funktionen: Her beskrives det overordnede formål og funktion med elementet

Udtryk: Her beskriver det æstetiske udtryk for hvordan anlægget bør fremstå og opleves.

Tilstandskrav: Her beskrives hvordan anlægget skal fremstå ift. drift og vedligeholdelse.

Etableringspleje: Her beskrives driftsopgaver som helt eller delvist, ligger ud over den ordinære drift og som skal udføres i de første 1 til 3 år efter henholdsvis ny etablering og efter gennemførelse af en oprensning af filtermulden og reetablering af beplantningen.

Ordinær drift: Driftsopgaverne skal sikre at planterne til enhver tid er veletablerede i hele overfladen, således at rødder mv. er med til at opretholde jorden hydrauliske funktion. Variationen i beplantningen må forventes og accepteres at blive reduceret ift. at nogle planter udkonkurrerer andre over tid, frem mod en senere oprensning og reetablering (ca. hvert 15 -25 år).

Vær opmærksom på: Her beskrives og præciseres forhold vedr. brug af maskiner, reeplantning, deponi af sne mv. som kan påvirke anlæggets funktion og udtryk.

Supplerende pleje: Her beskrives potentielle opgaver og driftsmæssige tiltag som erfaringsmæssigt kan opstå og som det kan blive nødvendigt at tage aktion på ift. at sikre anlægget funktion, levetid eller udtryk.

Definition af termer:

Ukrudt: se Bilag 3

Ukrudt og uønskede planter udgøres af:

- Aggressorer
- Planter der er giftige for dyr eller mennesker
- Selv sået træer og buske
- Enkeltarter som dominerer det planlagte udtryk i urteblandinger og/eller udkonkurrerer den ønskede variation

5 DET ÅBNE LAND

5.1 GRØNNE ÅBNE GRØFTER

Funktion: Grøftens primære formål er at lede vandet fra gårdrummene til lavninger eller bassiner i det åbne landskab. Der vil i kortere perioder (maks. 3 dage) stå vand i grøften i forbindelse med regn.

Udtryk: Arealer med våde engarealer skal fremstå som naturprægede urtebede, med en varieret beplantning af urter og engræsser med tilhørende oplevelser og variation gennem året. Over driftsperioden accepteres at variationen af arter reduceres til fordel for de arter, der klarer sig bedst under de givne forhold.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ukrudt må ikke opnå en højde på 25 cm og aldrig overskride højden på urter og græs.
- Ukrudt må ikke nå at sætte blomst.
- Ukrudt må ikke opnå en dækningsgrad på 10 % pr. m².
- Højden på vedagtig opvækst (selvsået) må ikke overskride 10 cm.
- Der må ikke være stående vandspejl i regnvand over perioder på mere end 3 dage efter endt nedbør
- Der må ikke opstå udfald af beplantningen i sammenhængende områder på mere end 1-3 m² uden genplantning.
- Buske etableret ift. sikring af anlæg mod skader fra påkørsel, må ikke påvirke oversigtsforhold eller bunddække.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Løbende opretning af skylleskader udføres 1 gang pr. måned, inkl. eftersåning, herunder ekstra fokus på friholdelse af tilløb, afløb og overløb ifm. nedskyldt muld og vegetation.
- Supplerende frøspredning for at opnå maksimal hydraulisk funktion inden for indkøringsperioden udføres 2 gange om året i marts/april og september/oktober.
- Evt. supplerende klipping for at hæmme henholdsvis etårige ukrudtsarter der er spiret fra jordens frøbank eller arter der dominere og dermed udkonkurrere andre urter. Afklip fjernes umiddelbart efter udførsel, så forsinkelsesvolumenet i bedet opretholdes og frøspredning reduceres.

Ordinær drift

- Affald fjernes og eng- og urtegræs slås 1 gang om året, når de fleste urter er afblomstret i august/september, klippehøjde til min. 6-10 cm højde. Klipping udføres med skærende redskab, f.eks. fingerklipper, le eller buskrydder med en velslebet græsklinge.
- Afklippet materiale efterlades til det er tørt og har kastet frø, ca. 1 uge, hvorefter det fjernes.
- Ukrudtsbekæmpelse eller nedskæring af dominerende urter udføres efter behov, op til 2 gange i vækstsæsonen. Afklip fjernes så volumen opretholdes og frøspredning reduceres.
- Beskæring af buske for opretholdes af formål, 1 gang om året.
- Nedfaldsløv, grene mm. fjernes efter behov, minimum 1 gang i nov./dec. efter løvfald og 1 gang i mar./apr.
- Tilløb, afløb og overløb skal friholdes for grene, afklip, affald mv. udføres 1 gang pr måned.
- Tilvækst i græstørv ved indløb nedskæres 1 gang hver 2. år
- Løbende observationer i forhold til funktion og udtrykt noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Ingen brug af større maskiner i grøften, når jorden er blød.
- Vær ekstra opmærksom på at friholde tilløb for løv i løvfaldsperioden.
- Plejen skal sikre et funktionelt tilløb og at regnvandet uhindret ledes til skybrudsbassinerne via underliggende dræn. Der bør ikke deponeres større mængder sne fra tilstødende oplande, med eller uden vejsalt, i grøfter.
- Gødkning kræver forudgående accept fra miljømyndighed og bør udelades. ift. Grundvandskvaliteten

Supplerende pleje

Skadedyrsbekæmpelse • Supplering med frø

5.1.1 OPRETNING AF SKYLLESKADER

Skylleskader opstår som følge af at store vandmængder strømmer til bedet på overfladen, enten i forbindelse med kraftig regn eller ved indløb til bedet.

Ved etablering af grøften udlægges mulden efter foreskrevet koterings. Siderne er opbygget således at mulden ikke skyller ned i bedet, dog er vækstlaget, dvs. planternes rødder, afgørende for at mulden og derved bedets skrånende sider fastholdes. Vækstlaget kan bestå af græs, urter, stauder, buske og træer.

5.2 ENGAREALER MED MULIGHED FOR OPHOLD

Funktion: Engarealer med mulighed for ophold er med til at gøre det åbne land mere tilgængeligt for beboerne. Her vil der være mulighed for leg og ophold samtidig med at disse arealer tilkobler sig til det åbne land.

Udtryk: Arealer med engbeplantning skal fremstå som naturprægede urtebede, med en varieret beplantning af urter og engræsser med tilhørende oplevelser og variation gennem året. Der skal klippes organiske former ind i de enkelte områder for at muliggøre ophold. Over driftsperioden accepteres at variationen af arter reduceres til fordel for de arter, der klarer sig bedst under de givne forhold.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ukrudt må ikke opnå en højde på 25 cm og aldrig overskride højden på urter og græs.
- Ukrudt må ikke nå at sætte blomst.
- Ukrudt må ikke opnå en dækningsgrad på 10 % pr. m².
- Højden på vedagtig opvækst (selvsået) må ikke overskride 10 cm.
- Der må ikke opstå udfald af beplantningen i sammenhængende områder på mere end 1-3 m² uden genplantning.
- Buske etableret ift. sikring af anlæg mod skader fra påkørsel, må ikke påvirke oversigtsforhold eller bunddække.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Løbende opretning af skylleskader udføres 1 gang pr. måned, inkl. eftersåning, herunder ekstra fokus på nedskyllet muld og vegetation.
- Supplerende frøspredning for indkøringsperioden udføres 2 gange om året i marts/april og september/oktober.
- Evt. supplerende klipping for at hæmme henholdsvis etårige ukrudtsarter der er spiret fra jordens frøbank eller arter der dominere og dermed udkonkurrere andre urter. Afklip fjernes umiddelbart efter udførsel, så forsinkelsesvolumenet i bedet opretholdes og frøspredning reduceres.

Ordinær drift

- Affald fjernes og eng- og urtegræs slås 1 gang om året, når de fleste urter er afblomstret i august/september, klippehøjde til min. 6-10 cm højde. Klipping udføres med skærende redskab, f.eks. fingerklipper, le eller buskrydder med en velslebet græsklinge.
- For at muliggøre ophold skal der slås yderligere 3-4 gang, klippehøjde til 10 cm, om året således er der opstår organiske formede zoner til ophold i de enkelte engarealer
- Afklippet materiale efterlades til det er tørt og har kastet frø, ca. 1 uge, hvorefter det fjernes.
- Ukrudtsbekæmpelse eller nedskæring af dominerende urter udføres efter behov, op til 2 gange i vækstsæsonen. Afklip fjernes så volumen opretholdes og frøspredning reduceres.
- Beskæring af buske for opretholdes af formål, 1 gang om året.
- Nedfaldsløv, grene mm. fjernes efter behov, minimum 1 gang i nov./dec. efter løvfald og 1 gang i mar./apr.
- Løbende observationer i forhold til funktion og udtrykt noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Gødskning kræver forudgående accept fra miljømyndighed og bør udelades. ift. Grundvandskvaliteten

Supplerende pleje

Skadedyrbekæmpelse • Supplering med frø

5.3 TØRBASSINER MED FILTERMULD

Funktion: Tørbassiner skal kunne forsinke, rense og endeligt aflede regnvandet via nedsivning. Der vil i kortere perioder stå vand i bassinet i forbindelse med regn. Der er dræn i tørbassiner og de er udlagt med filtermuld.

Udtryk: Tørbassinerne skal have et udtryk som våde engarealer. Udtrykket skal altid tilgodese både beplantning og funktion. Tørbassinerne skal derfor altid fremstå rene og ryddet for affald, afklip og grene mm.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ukrudt må IKKE overtage beplantningen.
- Ukrudt må ikke nå at sætte blomst.
- Ukrudt må ikke opnå en dækningsgrad på 10 % pr. m².
- Invasive arter fjernes.
- Selv sået træer og buske er uønsket.
- Afklip må ikke forekomme i bunker større end 5 x 5 cm pr. m².
- Der må ikke være udfald af beplantning (barjord) i større områder end ½ m².
- Skylleskader må ikke forekomme.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Løbende opretning af skylleskader udføres 1 gang pr. måned, inkl. eftersåning, herunder ekstra fokus på friholdelse af tilløb, afløb og overløb ifm. nedskyldt muld og vegetation
- Supplerende frøspredning for at opnå maksimal hydraulisk funktion inden for indkøringsperioden udføres 2 gange om året i marts/april og september/oktober.
- Evt. supplerende klipping for at hæmme henholdsvis etårige ukrudtsarter der er spiret fra jordens frøbank eller arter der dominere og dermed udkonkurrere andre urter. Afklip fjernes umiddelbart efter udførsel, så forsinkelsesvolumenet i bedet opretholdes og frøspredning reduceres.

Ordinær drift

- Naturgræsset slås 1-2 gange årligt. Slåning foregår efter afblomstring.
- Afklip fjernes efter slåning. Afklip må gerne ligge 1 uge inden fjernelse, så evt. nye frø spredes.
- Slånings tidspunkt varieres fra år til år for at sikre så bred en variation af blomstring som muligt.
- Ukrudtsbekæmpelse, udføres [6-8] gange jævnt fordelt over sæsonen.
- Rodukrudt bekæmpes mekanisk, ved håndlugning/opgravning, så rødderne fjernes. 90% skal være helt bekæmpet.
- Invasive arter bekæmpes løbende (gyldenris, japansk pileurt, bjørneklo mm).
- Arealer skal friholdes for grene, afklip, affald mv. udføres 1 gang pr måned.

- Nedfaldsløv, grene mm. fjernes før slåning, minimum 1 gang i nov./dec. efter løvfald og 1 gang i mar./apr.
- Opretning af skylleskader inkl. udlægning af muld og eftersåning, udføres årligt i april og/eller oktober. Se bilag 'Skylleskader'
- Løbende observationer i forhold til funktion og udtrykt noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Vær ekstra opmærksom på at friholde grøfter for løv, grene, affald.
- Opsamling af afklip for at opretholde kapacitet.
- Gødsning kræver forudgående accept fra miljømyndighed og bør udelades. ift. Grundvandskvaliteten
- Plejen skal sikre en veletableret beplantningen, der er med til at reducere skylleskader, samt optimere strømmende vand.

Supplerende pleje

Eftersåning og opretning • Bekæmpelse af træ- og buskopvækst • Bekæmpelse af invasive arter • Udskiftning af filtermuld

5.3.1 UDSKIFTNING AF FILTERMULD

Krav til filtermuld

Filtermuldens evne til at tilbageholde og nedbryde miljøfremmede stoffer fra vejvand aftager med tiden. Derfor er der stillet krav om analyse af forureningsgraden af filtermulden. Analyserne skal foretages hvert 10. år. Filtermulden forventes at have en levetid på 20-30 år afhængig af lokale forhold og regnvandets mængde af partikler og miljøfremmede stoffer.

Vurdering af filtermuldeffekten

Filtermuldens evne til at tilbageholde miljøfremmede stoffer vurderes ved jordprøver. Jordprøver analyseres for tungmetaller og miljø-fremmede stoffer jf vilkår i nedsivningstilladelsen for arealer.

Grænseværdier for prøver samt udførelses interval fremgår ligeledes af nedsivningstilladelsen. Som udgangspunkt anbefales prøvetagning udført én gang om året efter 10. drifts år.

Udskiftning

- Beplantningens kvalitet vurderes i forhold til muligheden for at blive genbrugt
- Filtermulden klassificeres ved jordprøver inden arbejdets opstart.
- Beplantningen afgraves, såfremt den genbruges, sættes denne i indslag ellers bortkøres den til godkendt deponering.
- Filtermulden opgraves (min. 30 cm dybde), bortkøres og deponeres i henhold til klassificering af jorden og gældende krav.
- Levering og udlægning af filtermuld, min. 30 cm lagtykkelse.
- Retablering af beplantning, genplantning fra indslag eller med tilkøbte planter jf. oprindelig planteplan.
- Etableringspleje 1-2 år.

5.4 VÅDE BASSINER

Funktion: De våde bassiner modtager vand fra de omkring liggende matrikler der leder vandet enten på terræn hen mod bassinet eller igennem en tilsluttet grøft. Bassinerne har til formål at rense, tilbageholde og forsinke vandet.

Udtryk: De våde bassiner skal stå med permanent vandspejl. Beplantning skal fremstå som våde engarealer med fritstående træer, trægrupper og spredt buskbeplantning. Beplantningen må ikke vokse sammen til en sammenhængende mur, der skal sikres udsyn til bassinet under træer og mellem busk- og trægrupper.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- De våde bassiner etableres med vanddybde på 1,3 m for at minimere opvækst af vandplanter og tagrør. For at bassiner tager sig pænt ud og ikke vokser til, er det nødvendigt, at vandplanter og tagrør, som etablerer sig klippes ned og bortskaffes.
- Optimalt skal dette gøres 2-3 gange i løbet af sommerperioden.
- Permanent vandspejl. For at sikre et permanent vandspejl inden alle projekter tilknyttet rensbassinet er færdige kan det blive nødvendigt at supplere med ekstra vand i tørre perioder.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Løbende opretning af skylleskader inkl. efterplantning, se afsnittet 5.1.1 'opretning af skylleskader'.
- Ekstra fokus på friholdelse af tilløb, afløb og overløb for nedskyllet vegetation.

Ordinær drift

- Beplantningen omkring bassinet skal holdes nede.
- Der skal ryddes for uønsket vedopvækst 1 gang årligt.
- Aggressiv ukrudtsvækst ryddes/nedskæres 2 gange årligt.
- Tilløb, afløb, overløb skal friholdes for vegetation, grene, afklip, affald mv. efter regnskyl, dog minimum 1 gang pr måned.

Vær opmærksom på

- Vær ekstra opmærksom på at friholde tilløb, afløb og overløb for løv i løvfaldsperioden.
- Bassinet er foret med membran der ikke må perforeres.

Supplerende pleje

Installeret af ultralyd (for bekæmpelse af algevækst) • Bekæmpelse af træ- og buskopvækst • Bekæmpelse af aggressorer

5.5 VEJBRØNDE I LAR OMRÅDER

Funktion: Vandet passerer gennem brønden, der kan være etableret med eller uden sandfang, inden det løber videre i rør til LAR-elementer eller kloakken. I sandfangsbrønden bundfældes grus, blade, affald og grove partikler fra vandet. I rensebrønde er suppleret med en filterindsats med granulat.

Udtryk: Brøndene vil være etableret med riste og evt. rensebrønde vil være etableret med en rist afvigende fra en normal.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Riste skal friholdes for løv, græs og sediment.
- Sandfang må aldrig opnå maks. fyldningsgrad
- Dræn og ledning må ikke stoppe til, der skal altid være fri passage for vandet.

Udførselskrav

- Løbende tilsyn for optimal funktion.
- Tilsyn/inspektion af brønd.

Ordinær drift

- Fejning af asfalteret opland til vejbrønde, udføres 8-10 gange årligt. og altid i forbindelse med løvfald, i nov./dec. og efter glatførebekæmpelse i mar./apr.
- Oprensning af sandfangsbrønde, 2 gange årligt.
- Dræn/ledninger under anlæg spules via spulebrønde, 1 gang hvert 2. år.
- Drift af rensebrønd inkl. udskiftning af granulat udføres iht. krav i nedsivningstilladelsen.
- Inspektion / tilsyn af rist og brønde, udføres 1 gang pr måned.
- Løbende observationer i forhold til funktion noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Plejen skal sikre, at brønden altid er funktionel.
- Affald (flydende) der er afhændet fra husholdning (fedt mv.) eller vedligeholdelse af huse (malerrester, vaskevand, mv.)

Supplerende pleje

Opretning af skader • Ekstra gennemgang, tilsyn og rensning • TV-inspektion i tilfælde af brønde ikke er funktionel, hvor almindelig oprensning ikke afhjælper problemet.

5.6 UNDERFØRINGER

Funktion: Underføringer sikre at vand løber frit under etablerede stier.

Udtryk: Underføringer skal altid fremstå som rene. Ind og udløb skal altid være friholdt for grene, blade og affald.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ind og udløb må ikke være tilstoppet.
- Underføringer skal være funktionsdygtige hele året.

Udførselskrav

- Løbende tilsyn for optimal funktion.
- Løbende tilsyn for skylle skader.
- Løbende tilsyn for tilstopning.

Ordinær drift

- Rørføringer renses og spules 1 gang om året, efter løvfald. Evt. materiale fra spulingen skal fjernes.
- Oprensning omkring in- og udløb udføres efter behov.
- Oprentning af skylleskader inkl. udlægning af muld og eftersåning, udføres årligt i april og/eller oktober. Se bilag 'Skylleskader'
- Løbende observationer i forhold til funktion og udtrykt noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Driften skal sikre, at rør og dræn altid kan aflede regnvandet som planlagt.

Supplerende pleje

Oprentning af skader • Ekstra gennemgang, tilsyn og rensning.

5.7 DIGER

Funktion: Diger er med til at stuve vandet op, så det ikke kan passere vejen. Digerne sikrer at der er større opstuvnings kapacitet.

Udtryk: Digerne er jordvolde der fremstår med naturpræget udtryk.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ukrudt må ikke opnå en højde på 25 cm og aldrig overskride højden på urter og græs.
- Ukrudt må ikke nå at sætte blomst.
- Ukrudt må ikke opnå en dækningsgrad på 10 % pr. m².
- Højden på vedagtig opvækst (selvsået) må ikke overskride 10 cm.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Løbende opretning af skylleskader inkl. efterplantning, se afsnittet 5.1.1 'opretning af skylleskader'.
- Hvis sætteskader forekommer, skal de hurtigst mulig reetableres

Ordinær drift

- Affald fjernes og eng- og urtegræs slås 1 gang om året, når de fleste urter er afblomstret i august/september, klippehøjde til min. 6-10 cm højde. Klipping udføres med skærende redskab, f.eks. fingerklipper, le eller buskrydder med en velslebet græsklinge.
- Afklippet materiale efterlades til det er tørt og har kastet frø, ca. 1 uge, hvorefter det fjernes.
- Ukrudtsbekæmpelse eller nedskæring af dominerende urter udføres efter behov, op til 2 gange i vækstsæsonen. Afklip fjernes så volumen opretholdes og frøspredning reduceres.
- Beskæring af buske for opretholdes af formål, 1 gang om året.
- Nedfaldsløv, grene mm. fjernes efter behov, minimum 1 gang i nov./dec. efter løvfald og 1 gang i mar./apr.
- Løbende observationer i forhold til funktion og udtrykt noteres i tilsynsnotat og meldes til driftsansvarlig.

Vær opmærksom på

- Ingen brug af større maskiner på digen, når jorden er blød.
- Gødskning kræver forudgående accept fra miljømyndighed og bør udelades. ift. Grundvandskvaliteten

Supplerende pleje

Opretning af skader • Tilsyn

5.8 TRÆER ÅBNE LAND

Funktion: Træer i det åbne land udgør en del af naturarealerne, hvor en bestemt økologisk tilstand er ønsket. Træerne er mere eller mindre vildtvoksende og har tydeligt naturpræg.

Udtryk: Træer i det åbne land er fuldkronede og har en til flere gennemgående stammer. De står enten frit eller i sammenhæng med andre træer.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Alle træer skal fremtræde sunde, have synlig tilvækst og en stabil grenstruktur.
- Vækst og farve bør være typisk for arten. Entreprenøren skal reagere og har meldepligt på disse forhold.
- Træerne skal være i en sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.
- Træerne må ikke genere færdsel, lys/ledninger eller oversigtsforhold. Der skal foretages de nødvendige beskæringer for at sikre dette.
- Ved færdselsarealer (fx langs stier og veje, ved opholdspladser og på legepladser) må der ikke forekomme døde, knækkede, nedfaldne eller afskårne grene.
- Alvorlige påkørsler og skader på træer, især ved færdselsarealer, registreres og drøftes straks med tilsynet.
- Svampe- og insektangreb, der har sikkerhedsmæssige konsekvenser, skal straks meldes til tilsynet.
- Ved beskæring skal der tages hensyn til artens karakteristika og alder samt til krav om gennemgående stamme, nødvendig opstamning og helhedsvirkning.
- Diameteren af grene, der på sigt skal væk, samt bortskæringer af flere grene i samme stammehøjde må højst være en tredjedel af stammens diameter, dog aldrig mere end 10 cm i diameter. Større grene kan i specielle tilfælde beskæres efter aftale med tilsynet.
- I vækstperioden må træerne ikke mangle vand.
- Rodukrudt må ikke forekomme i en radius på 0,5 m fra træets stamme. Ukrudt må højst dække 10 % af jorden. Frøukrudt må ikke sætte frø og må højst være 8 cm højt.
- Stammeskud må ikke være forvedede og ikke være længere end 50 cm.
- Opbindingspæle skal stå fast, og opbindingsudstyret skal tilpasses træet, så træets stamme ikke beskadiges.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår til og med 5. år efter plantningen)

- Etableringsplejen skal optimere træernes vækst, så de opnår en god tilvækst.
- Der gøres opmærksom på, at beplantningen er kompleks.
- Plejeindsatsen kan minimeres ved at aflæse anlæggets naturlige dynamik over årene.
- Konkrete tiltag afklares med driftstilsynet.
- Der vandes i gennemsnit 6 gange i hver vækstsæson, 1. maj til 31. august. Al vanding foregår i vandingsposer. Der vandes med 150 l. pr. træ.
- Vandingsliste udleveres af tilsynet hvert år.
- Ukrudtsbekæmpelse svarende til tilstandskrav op til 8 gange om året i perioden medio april til medio oktober.
- Stammeskud på stammebasis fjernes ved afrivning senest 1. august.
- Døde/knækkede grene, svagt tilhæftede grene og sidegrene med indvokset bark fjernes eller reduceres 1 gang om året.

- Opbinding afpasses løbende træernes fastgroning og stammetykkelse og fjernes efter aftale med tilsynet, når træet er groet helt fast.
- Kronepleje og let opbygningsbeskæring udføres mindst 2 gange i etableringsplejen, typisk i træets 3. og 5. vækstår.
- Igangsættelse sker efter godkendelse af tilsynet.
- Grene må ikke afskæres ved stammen, før træet har opnået fuld vækstkraft efter plantning.

Ordinær drift (fra 6. år)

- Mængden af ukrudt må ikke overstige tilstandskravet for det element, som træerne er plantet i.
- Stammeskud må ikke være forvedede og ikke være længere end 75 cm.
- Stammeskud på stammebasis fjernes ved afklipping mindst 1 gang om året.
- Grene, der generer færdsel, drift, lys/ledninger og oversigtsforhold, beskæres løbende.
- Knækkede og døde grene fjernes også løbende.
- Behovet for yderligere beskæring langs stier, opholdspladser og legepladser vurderes og drøftes med tilsynet mindst 1 gang om året.

Vær opmærksom på

- Beskæring skal altid udføres, så træet tager mindst muligt skade. Udstyr og arbejdsmetoder, der skader træets bark, er ikke tilladt. Som udgangspunkt må der kun anvendes håndsæve og -sakse.
- Brug af motorsæve skal godkendes af tilsynet før anvendelse.
- Døde grene kan accepteres, hvis det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt og ikke truer træets generelle sundhed, jf. de generelle tilstandskrav
- Der må som udgangspunkt ikke køres med maskiner inden for drypzonen og mindst 4 m fra træets stamme.

Supplerende pleje

Vanding

5.9 BUSKET ÅBNE LAND

Funktion: I det åbne land er busket med i trægrupperne som fladedækkende element såsom at de giver le.

Udtryk: Busket består af flere forskellige arter af mindre træer og buske, som tilsammen danner en harmonisk enhed. Busket dækker større arealer og anvendes især i de åbne områder.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Busket skal være tæt og fremtræde med et frodigt og harmonisk helhedsindtryk.
- Under busket må synligt ukrudt ikke forekomme, og ukrudt, der kan hæmme de blivende planter, fjernes.

Udførselskrav

Ordinær drift

- Ukrudtsbekæmpelse svarende til tilstandskrav i perioden 1. april til 30. september.
- Grene, der generer brugen af terrænudstyr eller færdsel, fjernes svarende til tilstandskrav ca. 2 gange om året. Der skal tages hensyn til planterne naturlige udseende.

Vær opmærksom på

- Plejen er minimal og skal sikre frodige og harmoniske bevoksninger med et selvgroet udtryk.

Supplerende pleje

6 GÅRDRUM

6.1 STAUEBED GÅRDRUM OG PLADSER

Funktion: Staudebedet består af vækstkraftige arter, som stauder og græsser, der danner sammenhængende bevoksninger. Den primære funktion er at fremstå som en dynamisk sammensætning, hvor andelen af enkelte arter kan variere, men helhedsindtrykket bevares. Planteren giver farve og variation igennem deres blomster, blade og vækstform. Staudebede bruges i gårdrum som frodig bund under træer og buske.

Udtryk: Plantevalget består af kraftigt voksende stauder, som kan hævde sig i konkurrencen med græs og ukrudt. Plejen sigter mod, at stauderne fremstår sunde, i tætte bestande og frodige og dækker jorden.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ukrudt må IKKE opnå en højde på 25 cm og aldrig overskride højden på stauder og græs.
- Ukrudt må ikke nå at sætte blomst.
- Ukrudt må ikke opnå en dækningsgrad på 10 % pr. m².
- Højden på vedagtig opvækst (selvsået) må ikke overskride [5-50]cm.
- Arter beskrevet i bilag 4, som uønsket ukrudt, må ikke forekomme

Udførselskrav

- Stauderne nedskæres 1 gang typisk i marts/april
- Afskårne stængler, afklip samt løv mv. fjernes samtidigt 1 gang om året i marts

Ordinær drift

- Stauderne nedskæres 1 gang typisk i marts/april
- Afskårne stængler, afklip samt løv mv. fjernes samtidigt 1 gang om året i marts
- Stauder og prydgæsser efterses og afpudses svarende til tilstandskrav ca. 6 gange om året i perioden 1. april til 30. september.
- Hvis der opstår huller i bevoksningen, er der behov for efterplantning
- Ukrudtsbekæmpelse svarende til tilstandskrav ca. 8 gange om året i perioden 1. april til 15. oktober, frekvensen nedsættes efter aftale med driftstilsynet.
- Bevoksningen skal altid dække jorden efter etableringstiden
- Der gødskes som udgangspunkt ikke. Hvis der gødskes, skal gødningstypen være organisk og doseringen aftales med driftstilsynet

Vær opmærksom på

- Driften skal være opmærksom på, at der i tørre sommerperioder kan opstå behov for vanding

Supplerende pleje

Vanding • Gødskning • Efterplantning • Omplantning • Jordbedring • Sygdoms og skadedyrsbekæmpelse

6.2 BRUGSPLÆNE

Funktion: Brugsplæner kan anvendes til ophold, leg og boldspil. Brugsplæner har typisk stor slidstyrke og brugsværdi.

Udtryk: Brugsplæner er ensartede i deres udtryk og er klart afgrænset til andre elementer. I brugsplæner er der kun lidt og spredt ukrudt. Græsset danner en sammenhængende flade, der er overvejende grøn. Brugsplæner fremstår nogenlunde jævne. Plejen sigter mod at opretholde en forholdsvis jævn, tæt og ensartet græsflade.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Græsset skal fremtræde tæt, ensartet og i god vækst.
- Græshøjden må være maks. være 7 cm
- Omkring træstammer, inventar og faste elementer må græsset gerne være højere, dog ikke overstige 15 cm og det må ikke danne tuer eller dominerende frøstande.
- Græsafklip på brugsplænen må ikke forekomme som mere end 1 klump over 5 x 5 cm pr. m²
- Mindre ujævnheder må gerne forekomme.
- Større bare pletter og huller må ikke forekomme (større end 0,25 m²)
- Højt ukrudt må ikke præge helhedsindtrykket.
- Behov for ukrudtsbekæmpelse, når der er mere end 30 % ukrudt
- Nedfaldsløv, blomster, grene eller frugtsamlinger må ikke henligge, så det græssets vækst og udseende

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Græsset skal være afspærret med tydelige markeringer af, at brug ikke er tilladt.
- Græsset skal fremtræde tæt, ensartet og i god vækst.
- Løv må ikke ligge i et omfang, der generer græssets vækst.
- Mindre ujævnheder må gerne forekomme.
- Større bare pletter (større end 0,25 m²) og huller (dybere end 2 cm) må ikke forekomme.
- Frøukrudt må ikke ødelægge græssets vækst.

Ordinær drift

- Græsset klippes svarende til tilstandskrav ca. 22 gange om året fordelt mellem medio april og primo november. Klippehøjden skal være 4 cm.
- Kant- og efterklipping ca. 11 gange om året mellem primo maj og ultimo september.
- Løv indsamles/blæses 1 gang om året i november.
- Udbedring af bare pletter og huller, herunder pletter fra engangsgriller, ca. 2 gange om året primo maj og primo september.
- Større ujævnheder og sætninger udjævnes og eftersås primo maj og primo september.

Vær opmærksom på

- Ved bekæmpelse af store ukrudtsforekomster kontaktes driftstilsynet.

Supplerende pleje

Vanding • Gødskning • Efterplantning

6.3 ENNGRÆS

Funktion: Enggræs er den groveste og mest ekstensive græstype der alene præges af jordbund og vækstvilkår. Enggræs anvendes hvor der ikke ønskes færdsel udbredt på arealet. Enggræs anvendes som dekorativt element, samtidig med at plejeindsatsen begrænses. Desuden vil enggræs øge den biologiske mangfoldighed. Langs stier kan græsset evt. slås med et hyppigere interval.

Udtryk: Enggræs er højt græs bestående af grove naturlige græsser og et varieret indslag af urter og udpræget naturpræg. Tilgroning med busk- og træopvækst er uønsket.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Enggræs skal fremstå som højt græs.
- Enggræs består af grove naturlige græsser og et varieret indslag af urter.
- Det skal fremstå med udpræget naturpræg.
- Ukrudt må ikke skæmme helhedsindtrykket eller hindre blomsterengens vækst.
- Tilgroning med busk- og træopvækst er uønsket.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Den første sommer er engblandinger, der sås på bar jord, ofte domineret af udbredelse af etårigt ukrudt, derfor er regelmæssig klipping vigtig
- Klipping vil fjerne årlig ukrudtskonkurrence og forhindre at ukrudtet sætter frø.
- Klip til en højde på 40-60 mm, 1 gang om sommeren og 1 gang om efteråret.
- Indsamle og fjerne afklip.

Ordinær drift

- Slåning 1 gang om efteråret i september.
- Friklipning omkring terrænudstyr, stier, veje og fortove 3 gange om året.
- Afklip skal ligge i 2 uger og derefter fjernes.
- Aggressive urter fjernes 2 gange om året.
- Grene større end 10 cm ø fjernes før slåning.

Vær opmærksom på

- Pesticider må ikke anvendes på området. Uønskede arter skal fjernes.

Supplerende pleje

Vanding • Efterplantning

6.4 ÅBNE RENDER

Funktion: Den primære hydrauliske funktion for den åbne rende er at lede vand kontrolleret mod grøfter på terræn.

Udtryk: Chaussésten i render skal fremstå med intakte fuger og uden ansamlinger af ukrudt, løv eller affald. Der må ikke være større lunke, opspring mellem sten eller mod kanter der kan være til gene for færdslen.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Ind og udløb må ikke være tilstoppet.
- Underføringer skal være funktionsdygtige hele året.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Ekstra opmærksom på erosion ved rendens udmunding

Ordinær drift

- Fejning af render, udføres efter behov, min. 8 gange årligt.
- Fuger efterfuges med fugesand 1 gang årligt. Faste fuger i den smallere, lavere rende efterses.
- Der skal jævnligt føres tilsyn med skader på anlægget så som lunke og
- skylleskader/erosion, der kan medføre nedsættelse af anlæggets funktionalitet. Dette kan gøres ifm. udførsel af andre vedligeholdelsesopgaver.
- Tilløb og afløb skal friholdes for vegetation, grene, afklip, affald mv. Minimum 10 gange årligt

Vær opmærksom på

- Vær ekstra opmærksom på at friholde tilløb for løv i løvfaldsperioden.
- Plejen skal sikre rendens funktionalitet og visuelle udtryk.
- Pleje skal sikre at rendens vandføringsevne opretholdes, så den ønskede afvandingsmængde bevares.

Supplerende pleje

Opretning af rende • reparation af skader • Opretning af skylleskader • Rengøring og efterfugning

6.5 LINJEDRÆN

Funktion: Linjedræn har til funktion at lede vand væk fra terræn og befæstelser og videre til grøfter der tilslutter sig til hver gårdrum.

Udtryk: Linjedræn, som er en lukket rende, er tilsluttet de gennemgående chaussestenrender i gårdrummene. Linjedrænet er et synligt gårdrums element, der leder vandet målrettet til de tilstødende grøfter.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Linjedræn må ikke stoppe til hverken i rende eller på overflade.

Udførselskrav

Ordinær drift

- Tilsyn føres løbende hvor der kontrolleres udløb og bladfang, ristene og tilhørende låsesystem, Belægninger rundt om linedrænet samt nærliggende beton hvor det er synligt.
- Rende rengøres godt, husk at tage hensyn så systemets overflade ikke tager skade. Ved mindre render bruges en skovl. Ved længere render spules renderne rene via højtryksrensning
- Spul mod udløb hvor en evt. slamsuger kan suge materialet op, ellers manuel opsamling ved udløb.
- Efter rengøring skylles renderne igennem med rent vand.
- Efter rengøring tjekkes der for skader.
- Nedfaldsløv, grene mm. fjernes fra overfladen 1 gang i nov./dec. efter løvfald og 1 gang i mar./apr.
- Linjedræn og fast ledning renses og spules minimum 2 gange årligt.

Vær opmærksom på

- Brug aldrig kemikalier eller kogende vand til at rengøre polymerbeton render.
- Vær ekstra opmærksom på at friholde tilløb, afløb og overløb for løv i løvfaldsperioden.
- Plejen skal sikre et funktionelt overløb og at regnvandet uhindret ledes til grøft.
- Se leverandørs anvisninger under bilag 4

Supplerende pleje

Oprentning af skader på linedrænet • Slamsugning

6.6 VEJTRÆER GÅRDRUM

Funktion: Vejtræer er placeret i gårdrummene og er med til at danne rum som solitære træer.

Udtryk: Beplantningen langs med vejene bærer udtryksmæssigt præg af urban beplantning med vejtræer. Beplantningen holdes stramt, med særligt fokus på opstammede træer for at sikre trafiksikkerheden.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Alle træer skal fremtræde sunde, have synlig tilvækst og en stabil grenstruktur.
- Vækst og farve bør være typisk for arten. Entreprenøren skal reagere og har meldepligt på disse forhold.
- Træerne skal være i en sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.
- Træerne må ikke genere færdsel, lys/ledninger eller oversigtsforhold. Der skal foretages de nødvendige beskæringer for at sikre dette.
- Ved færdselsarealer (fx langs stier og veje, ved opholdspladser og på legepladser) må der ikke forekomme døde, knækkede, nedfaldne eller afskårne grene.
- Alvorlige påkørsler og skader på træer, især ved færdselsarealer, registreres og drøftes straks med tilsynet.
- Svampe- og insektangreb, der har sikkerhedsmæssige konsekvenser, skal straks meldes til tilsynet.
- Ved beskæring skal der tages hensyn til artens karakteristika og alder samt til krav om gennemgående stamme, nødvendig opstamning og helhedsvirkning.
- Diameteren af grene, der på sigt skal væk, samt bortskæringer af flere grene i samme stammehøjde må højst være en tredjedel af stammens diameter, dog aldrig mere end 10 cm i diameter. Større grene kan i specielle tilfælde beskæres efter aftale med tilsynet.
- I vækstperioden må træerne ikke mangle vand.
- Rodukrudt må ikke forekomme i en radius på 0,5 m fra træets stamme. Ukrudt må højst dække 10 % af jorden. Frøkrudt må ikke sætte frø og må højst være 8 cm højt.
- Stammeskud må ikke være forvedede og ikke være længere end 50 cm.
- Opbindingspæle skal stå fast, og opbindingsudstyret skal tilpasses træet, så træets stamme ikke beskadiges.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår til og med 5. år efter plantningen)

- Etableringsplejen skal sikre, at træet forankres i jorden og opnår optimal vækst.
- Etableringsbeskæring skal sikre, at træet kan udvikles opstammet og fuldkronet.
- I træernes første vækstsæson vandes der 13 gange i ugerne, hvor følgende datoer falder: 15. april, 1. maj, 15. maj, 1. juni, 15. juni, 1. juli, 8. juli, 15. juli, 23. juli, 31. juli, 8. august, 15. august og 1. september.
- I træernes anden og tredje vækstsæson vandes der 7 gange i ugerne, hvor følgende datoer falder: 15. maj, 1. juni, 15. juni, 1. juli, 15. juli, 31. juli og 15. august.
- Al vanding foregår i vandingsposer. Der vandes med 150 l. vand pr. træ, svarende til 2 fyldte vandingsposer.
- Poserne skal opsættes mellem 1. og 7. april og nedtages mellem 1. og 7. september.
- Tilsynet oplyser, hvor poser kan afhentes. Uden for vandingssæson opbevares poser hos entreprenør.
- Defekte vandingsposer udskiftes eller punkteres, så vandet løber ud i løbet af mindst 2 timer.
- Vandet skal indeholde flydende organisk gødning i dosering som anbefalet af producent. Produktet skal være godkendt af tilsynet.
- Vandingsliste udleveres af tilsynet hvert år.

- Ukrudtsbekæmpelse i hele bedet svarende til tilstandskrav.
- Opbinding kontrolleres og justeres mindst 2 gange om året i juli og oktober. Efter træets tredje vækstsæson fjernes opbindingspæle og opbindingsudstyr.
- Ujævnheder i bedoverfladen udjævnes ved samme lejlighed.
- Beskæring skal hvert år gennemføres på 50 % af alle træer i etableringsplejen.
- Ved beskæring skal hele træet beskæres.
- Der beskæres højst 6 betydende og 6 mindre betydende grene pr. træ.
- Beskæring opstartes ved en prøvebeskæring mellem entreprenørens repræsentanter og tilsynet.
- Nødvendigt kortmateriale med træer til beskæring, vanding, opbinding og andet udleveres af tilsynet.

Ordinær drift (fra 6. år til og med 20. år efter plantning)

- Plejen skal sikre træerne en optimal tilvækst, så de løbende kan opstammes til den forudbestemte frihøjde under hensyntagen til de enkelte arter og sorter
- Plejen fortsætter, indtil træet er fuldt opstammet til frihøjden, der er skabt stabilitet i kronen, og kronen er blevet mindst to tredjedele af træets forventede højde.
- Ukrudtsbekæmpelse i hele bedet svarende til tilstandskrav.
- Træerne beskæres til 2/3 af træets forventede totalhøjde, som for de fleste træarter er ca. 15 meter
- •Beskæring skal hvert år gennemføres på 40 % af alle træer i kroneopbygningsplejen.
- Ved beskæring skal hele træet beskæres. Der beskæres højst 10 betydende og 20 mindre betydende grene pr. træ.
- Beskæring opstartes ved en prøvebeskæring mellem entreprenørens repræsentanter og tilsynet.
- Træerne gødes hvert forår med 5 dl organisk gødning i dosering som anbefalet af producent og jævnt fordelt inden for træets krone eller i bedet.
- Gødningen skal godkendes af tilsynet.
- Træerne opstammes til frihøjde - over kørebanen mindst 4,5 m og over fortov og cykelsti mindst 2,8 m.
- Nødvendigt kortmateriale med træer til beskæring, vanding, opbinding og andet udleveres af tilsynet.

Vær opmærksom på

- Beskæring skal altid udføres, så træet tager mindst muligt skade. Udstyr og arbejdsmetoder, der skader træets bark, er ikke tilladt. Som udgangspunkt må der kun anvendes håndsav og -sakse.
- Brug af motorsave skal godkendes af tilsynet før anvendelse.
- Der må som udgangspunkt ikke køres med maskiner inden for drypzonen og mindst 4 m fra træets stamme.
- Døde grene kan accepteres, hvis det er sikkerhedsmæssigt forsvarligt og ikke truer træets generelle sundhed, jf. de generelle tilstandskrav
- Saltværn opsættes omkring de træer, der er vist på kortet i den lokale driftsplan
- Opsættes ca. 1. november, nedtages ca. 15. april
- Kontrolleres hver uge
- Hentes/ afleveres på det sted, tilsynet anviser.

Supplerende pleje

Vanding

6.7 BUSKE GÅRDRUM

Funktion: Buske og mindre træer anvendes til at danne rum i gårdrummene. Med deres blomstring, karakteristiske løv og frugter giver de samtidig en flot visuel oplevelse

Udtryk: Buskene kan være sat enkeltvis eller i grupper. Under buskene i gårdrummene er der plantet stauder der sammen bruges som rumdannende element.

Driftbeskrivelse

Tilstandskrav

- Buske skal fremtræde med et frodigt og harmonisk helhedsindtryk og i en form, der er karakteristisk for arten.
- Ukrudt må ikke forekomme.
- Buskene må ikke mangle vand.

Udførselskrav

Etableringspleje (foregår de første vækstsæsoner)

- Døde buske efterplantes
- Inden for plantehullet må ukrudt ikke opnå en dækningsgrad på 15 % pr. m² af den synlige jord og må ikke sætte frø
- Ukrudt må ikke opnå en højde på 10 cm
- Opbygningsbeskæring

Ordinær drift

- Ukrudtsbekæmpelse svarende til tilstandskrav i perioden 1. april til 30. september.
- Vanding når DMI's tørkeindeks er over 6.
- Udtynding/foryngelse hvert 5. år.

Vær opmærksom på

Supplerende pleje

Vanding • Gødskning med organisk gødning i mængde som anbefalet af producenten